

פרשת תבוא

משיחת י"ט כסלו ה'תשד"מ

רשימה פרטית – בלתי מוגה

זה היה, כאמור, החידוש של אדמו"ר הזקן: לימוד התורה, ואפילו רזין דרזין, היה קיים אצל יחידי סגולה, מאז מתן-תורה והלאה. אבל אחר כך נהיו הגבלות בזה: את התיאורים בתורת הקבלה על "מעשה מרכבה" וכדומה היו מלמדים רק ליחידיים. אחר כך, בזמנו של רבי שמעון בר יוחאי, נהיה מצב של "ארובות השמים נפתחו": היה בדורו דבר יוצא מן הכלל; אפילו בחורים וילדים קטנים, למדו גם הם פנימיות התורה. אבל אחר כך זה שוב נעלם.

זה לא שחס ושלום, הלימוד נפסק כליל: היו אז רשב"י וחבריו, שהיתה "תורתו אומנתו". הוא אמר שלימוד התורה שלו היה באופן של "ביי אתקשרנא" ו"ביי אתלהטנא", ולימודו היה לימוד פנימיות התורה.

ההעלם הזה נמשך, עד שהגיע האריז"ל וגילה שאז הגיע הזמן שבו "מצוה לגלות זאת החכמה". הדור שלו דרש את זה; בגלל ירידת הדורות – "הדור מוכשר?!", בתמיהה, אי אפשר עוד להסתפק באותה מידה של "תורה אור" כפי שהיה עד אז, מכיוון שהחושך נהיה גדול יותר. ולכן, היו מוכרחים לגלות "זאת החכמה" - והכוונה היא לחכמת האמת שבתורת אמת – ובאופן שזה יהיה ניכר וגלוי.

ואף על פי כן, זה עדיין לא הגיע עד ל"חוצה". היות והעולם שהוא בדרגת "חוצה" נהיה מואר על ידי האור שהיה במקום שבו למדו פנימיות התורה, לא היה צורך בכך שיביאו החוצה חלק זה של התורה, רזין דרזין. אבל תמיד למדו את זה: "לא פסקה תורה מאבותינו במצרים" נאמר על כל חלקי התורה; על אחת כמה וכמה שזה נכון לגבי "נשמתא דאורייתא", נשמת התורה. כפי שרבי שמעון בן יוחאי מפרש בזוהר, בפרשת "בהעלותך את הנרות", ש"רזי דאורייתא", סודות התורה, הם "נשמתא דאורייתא", נשמת התורה.

ומובן שהלימוד בנשמת התורה החייה את כל חלקי התורה, ועל ידי זה – את כל אחד ואחת מישראל. אבל אז זה היה באופן כזה שהיא האירה רק אצל יחידי סגולה. מזמנו של האריז"ל היא האירה רק במקום שבו היא נתגלתה. אבל אחר כך מצב העולם נהיה גרוע יותר.

וכמו המשל הידוע, שבעל הגאולה, אדמו"ר הזקן, הסביר: משל לבן מלך שהיה תמיד במצב בריא, אך פעם נהיה חולה. הרופאים אמרו למלך שהדרך היחידה להביא לרפואתו היא לקחת את האבן הכי יקרה שבכתר המלך, אותה אבן שבה תלוי היופי והיוקר של כתר

פרשת תבוא

המלכות, לשחוק אותה ולהשקותה לנסיך. כל זמן שכן המלך לא היה חולה עד כדי כך, המלך אמר להם שינסו דרכים אחרות. אבל כשבאו ואמרו למלך שמצבו של בן המלך הוא כזה שהעניין נוגע לחייו, הוא התיר לקחת את האבן שבכתר המלכות, לשחוק אותה, לערבב אותה במים ולנסות לשפוך את זה לתוך פיו של בן המלך. ובלשון המשל: "אולי טיפה אחת תיקלט בתוכו ותחייה אותו".

ואם ישאלו: מה גרם לשינוי בדעת המלך? התשובה היא פשוטה. כל עניין הכתר - עם האבן שבכתר, והיופי וההשפעה של הכתר, הכל נעשה למען המציאות של בן המלך, ובנמשל - למען עם ישראל! ולכן, כש"האבן היקרה" נחוצה למען עצם קיומו של עם ישראל, אזי לא רק ש"מותר לגלות זאת החכמה"; אלא זה הופך לציווי. ולא רק בחוגים מסויימים, אף שמדובר בחוגים רחבים - דוקא ב"חוצה" ששם קיימים החשש והסכנה - "פיקוח הנפש" הרוחני - ביתר שאת וביתר עוז, מוכרח להיות שיגיע לשם אור תורת החסידות, גם אם זה נשחק, ומעורבב במים, וכולי.

ומכיוון שזה מהול במים, חייבים להבהיר מיד שאף על פי שמסבירים עם כל הדוגמאות - "מבשרי אחזה אלוקה" - את רזין דרזין דאורייתא; מבהירים מיד שאין זה אלא משל וזה לא מסביר באופן מלא את הנמשל. ויש ביניהם הבדל של כמה עילויים, מעלות ודרגות.

דבר זה לימדו אותנו מיד במתן תורה. גם שם משתמשים בביטויים - כפי שהרמב"ם מצטט בספרו - כמו "ידי השם", "עיני השם", וכיוצא בזה. והרי אין זה אלא משל, "דיברה תורה כלשון בני אדם". וכאן התווסף העניין ש"דיברה תורה" ברזין דרזין, שמסבירים גם רזין דרזין "בלשון בני אדם". וההסבר הזה הופך לדבר הכרחי, כפי שמוכן מהמשל של אדמו"ר הזקן, בעל הגאולה, וכפי שהודפס במפורט, וכבר התפרסם.

